

Jari Myllykoski vas

Toimenpidealoite kannattavaan viljelyyn soveltumattomien peltojen metsittämisestä

Eduskunnalle

Ilmastoviisaan ja oikeudenmukaisen Suomen rakentaminen edellyttää tekoja nyt. Ilmastonmuutos on aikamme suurimpia haasteita, ja sen hillitseminen vaatii paitsi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä myös hiilinielujen sekä -varastojen kasvattamista.

Hiilinielut ovat viime aikoina nousseet julkisen keskustelun keskiöön, esimerkiksi Brasilian Amazonin sademetsässä ihmisten itse sytyttämien metsäpalojen seurauksena. Hiilinielujen rooli tulee nousemaan pian myös Euroopan unionin ilmastopolitiikassa, kun maankäyttö-, maankäytön muutos ja metsätalous -sektori (LULUCF) sisällytetään vuonna 2021 osaksi EU:n ilmastotavoitteita. Suomen ja muiden jäsenmaiden tulee varmistaa, että sektori ei aiheuta päästöjä kausilla 2021—2025 ja 2026—2030 (no-debit rule).

Pääministeri Rinteen hallitus on sitoutunut toimimaan siten, että Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivinen nopeasti sen jälkeen. Lisäksi hallitus selvittää keinot hiilinielujen kasvattamiseen sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Osana hiilinielujen vahvistamista hallitus aikoo selvittää ruuantuotantoon soveltumattomien peltojen metsitysmahdollisuuksia. Suunnitelmat hiilinielujen kasvattamiseksi edellyttävät hallitukselta konkreettisia keinoja, joilla tavoitte saavutetaan.

Hiilineutraaliin yhteiskuntaan siirtymä tulee toteuttaa oikeudenmukaisesti. Päästövähennykset sekä hiilinielujen ylläpito ja kasvattaminen tulee toteuttaa siten, että yksittäisten kansalaisten — esimerkiksi yksityisten metsänomistajien — vastuu ei kasva kohtuuttomaksi. Hallituksen tulee tarjota kansalaisille toteutettavissa olevia ja houkuttelevia keinoja osallistua ilmastotalkoisiin.

Tällä hetkellä EU:n maatalouden perustukea maksetaan peltojen pinta-alan perusteella, mikä on omalta osaltaan johtanut tilanteeseen, jossa Suomessa on paljon vajavaisessa maatalouskäytössä olevia peltoja. Näiden alueiden metsittämisessä piilee suuri potentiaali Suomen hiilinielujen ja -varastojen kasvattamiselle. Arvioiden mukaan metsityskelpoista vajavaisessa maatalouskäytössä olevaa peltoa ja joutomaata on Suomessa jopa 150 000 hehtaaria, joka vastaa noin Jyväskylän kunnan pinta-alaa.

Peltojen metsitys on yksi hiilensidonnan keinoista, joissa niin sanotun lisäisyys ehdon toteutumisen osoittaminen on mutkatonta. Pellon tilalle istutettu metsä kasvattaa hiilinielua ja -varastoa,

Toimenpidealoite TPA 13/2019 vp

mikä on yksiselitteisesti mitattavissa ja todennettavissa. Peltojen metsitys ei kuitenkaan saa vaarantaa omavaraista ruokatuotantoa.

Vajavaisessa ja kannattamattomassa maatalouskäytössä olevien peltojen metsittäminen ei varsinaisesti kilpaile maataloustuotannon kanssa, mutta maanomistajilla ei nykyisellään ole taloudellista kannustetta metsittää alueita. Koska maanomistajat eivät ole metsittäneet peltoja, voidaan olettaa, että tulevaisuudessa saavutettavat puunmyyntitulot eivät ole riittävä kannuste maankäytön muutokselle.

Vajavaisessa ja kannattamattomassa maatalouskäytössä olevien peltojen metsittämistä voidaan edistää luomalla muutokseen kannustava tukijärjestelmä maanomistajille. Esimerkiksi METSO-ohjelman suosio ja vaikutus on osoittanut, että valtiolla voi olla merkittävä rooli luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa sekä yksityismetsien ilmasto- ja ympäristövaikutusten ohjaamisessa. Suomessa on myös aikaisemmin toteutettu erilaisia pellonmetsitysohjelmia, ja uudessa järjestelmässä vanhoja valuvikoja ei tule toistaa.

Luotavan tukijärjestelmän tulee olla oikeudenmukainen, maankäytön muutokseen rohkaiseva ja tehokas. Tuen tulee olla määrällisesti tarpeeksi suuri ja ajallisesti suotuisasti kohdistettu sekä jaotettu siten, että se luo riittävän kannusteen maanomistajille maankäytön muutokseen. Tavoitteena tulee olla, että tulevaisuudessa kansallisen tuen lisäksi myös EU:n maataloustukia voidaan käyttää vajavaisessa ja kannattamattomassa maatalouskäytössä olevien peltojen metsittämiseen. Tuella tulee määrittää rajallinen kesto, jonka päätepiste voisi olla esimerkiksi ensiharvennus.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin kannattavaan viljelyyn soveltumattomien ja vajavaisessa maatalouskäytössä olevien peltojen metsittämiseksi Suomessa sekä edistää Euroopan unionissa maatalouspolitiikan muutosta siten, että myös nykyisiä EU:n maataloustukia voidaan käyttää edellä mainittuun maankäytön muutokseen.

Helsingissä 27.9.2019

Jari Myllykoski vas